

Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 19 april 2018, nr.18068764, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft. (Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft, 2018)

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend voor het gebruik van Curatio (kalkzwavel, 380 g/L) ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft.

Artikel 2

De vrijstelling is slechts van toepassing indien de gebruiksvoorschriften in de bijlage bij dit besluit worden nageleefd.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt op 28 juni 2018.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft 2018.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten*

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via 'mijn.rvo.nl'. Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE: WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT Curatio (werkzame stof kalkzwavel, 380 g/L)

Wettelijk Gebruiksvoorschrift

Toegestaan is uitsluitend het professionele gebruik als insecticide door middel van een gewasbehandeling in de volgende toepassingsgebieden (volgens Definitielijst toepassingsgebieden versie 2.0, Ctgb juni 2011) onder de vermelde toepassingsvoorwaarden.

Toepassingsgebied	Type toepassing	Te bestrijden organisme	Dosering (middel) per toepassing	Maximale dosering (middel) per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per 12 maanden	Maximaal aantal liter/kg middel per ha per 12 maanden	Minimum interval tussen toepassingen in dagen	Veiligheidsstermijn in dagen of uiterst gewasstadium waarop toegepast mag worden
Appel (biologische teelt)	Gewasbehandeling tot einde bloei	Schurft ¹	1,3%	13 L	3	89 L per 12 maanden	5	–
	Gewasbehandeling na de bloei		1,0%	10 L	5			30
Peer (biologische teelt)	Gewasbehandeling tot einde bloei	Schurft ²	1,3%	13 L	3	89 L per 12 maanden	5	–
	Gewasbehandeling na de bloei		1,0%	10 L	5			30

¹ *Venturia inaequalis*

² *Venturia pyrina*

Toepassingsvoorwaarden

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Om niet tot de doelsoorten behorende insecten/geleedpotigen te beschermen is toepassing van dit middel uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruikt gemaakt wordt van een techniek uit tenminste de klasse DRT95 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of de laatste boom in de rij tot aan de perceelgrens).

Om in het water levende organismen te beschermen is toepassing van dit middel in percelen die grenzen aan oppervlaktewater uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik gemaakt wordt van een techniek uit tenminste de klasse DRT99 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of de laatste boom in de rij tot aan de insteek van de sloot).

TOELICHTING

1 Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een noodsituatie die op geen enkele andere redelijke manier te bestrijden is.

2 Adviezen

2.1 Noodsituatie

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van een noodsituatie.

Gevaar

Schurft geeft zowel kwalitatieve als kwantitatieve schade. Bij bladaantasting vermindert de fotosynthese en kan er zelfs bladval optreden. Dit gaat ten koste van de productie. De directe schade is hoger, doordat vruchten worden aangetast. Vroeg in het jaar aangetaste vruchten worden misvormd of vallen vroegtijdig af. Op de vruchten veroorzaakt schurft dofte vlekken, aangetaste vruchten vallen in een lagere kwaliteitsklasse (industriefruit).

Naast de schade die in het teeltseizoen ontstaat en zichtbaar wordt, is er ook schade aan vruchten die vlak voor de oogst worden geïnfecteerd, wat pas in de bewaring zichtbaar wordt. Aan de bewaring en sortering van ongeschikt vruchten voor consumptie zijn extra kosten verbonden.

Met het huidige pakket aan middelen en maatregelen, waarin alleen zwavel beperkt beschikbaar is, is een schimmel infectie niet af te weren en is schade door schurft onvermijdelijk. De schade in de biologische teelt van appel en peer in Nederland zal dan oplopen tot 100%.

Alternatieven

Niet-chemisch

Rassenkeuze en gezond uitgangsmateriaal zijn in de teelt methoden om aantasting zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast is er een aantal bedrijfshygiënische maatregelen die aantasting moeten tegengaan. Er zijn waarschuwingssystemen beschikbaar om het infectiemoment van de ascosporen vast te stellen. Telers passen dit toe om het juiste bestrijdingsmoment te bepalen. Met de toepassing van deze maatregelen kan schurft niet afdoende bestreden worden.

Chemisch

Er zijn twee middelen op basis van zwavel toegelaten in de biologische teelt van appel en peer ter bestrijding van schurft. De toepassing van deze middelen zijn met ingang van 1 januari 2018 ingeperkt n.a.v. de herregistratie van de middelen. Deze middelen mogen beiden nog twee keer worden ingezet en hebben een preventieve werking. Eén van de twee middelen mag alleen voor de bloei ingezet worden. Middelen op basis van zwavel zijn onder koude weersomstandigheden minder werkzaam, regenen gemakkelijk van het blad en kunnen onder warme weersomstandigheden schade veroorzaken aan de vruchten waardoor zij van de boom vallen.

Er is een middel op basis van kaliumwaterstofcarbonaat toegelaten in de biologische teelt van appel. Dit middel heeft een curatieve werking tegen schurft. Sinds het seizoen 2017 opgenomen op de lijst van de toegestane gewasbeschermingsmiddelen van SKAL. Daardoor is het beschikbaar voor de bestrijding van schurft in de biologische teelt van appel. Echter, de inzet van dit middel kan onaanvaardbare fytotoxische reactie geven in meerdere appellassen.

Bijzondere omstandigheden

De aanvraag voldoet aan de eis van bijzondere omstandigheden. De toelatinghouder en sector leveren inspanningen om te komen tot een toelating. Er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van kalkzwavel in de biologische teelt van appel en peer in Nederland waardoor een kortstondig noodverband gerechtvaardigd is.

Conclusie

De NVWA komt tot volgende conclusies:

- Een landbouwtechnisch doelmatige biologische teelt van appel en peer in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende bestrijding van schurft.
- Een landbouwtechnisch doelmatige biologische teelt van appel en peer is met het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen niet mogelijk.
- Er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van kalkzwavel in de biologische teelt van appel en peer waardoor een kortstondig noodverband gerechtvaardigd is.

De tijdelijke vrijstelling van Curatio voor het bestrijden van schurft in de biologische teelt van appel en peer voldoet aan de criteria voor een noodsituatie.

2.2 Risicobeoordeling

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van aanvaardbare risico's.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen.

Volksgesondheid

Voldoet aan de eisen.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen.

Ecotoxiciteit

Voldoet niet aan de eisen.

De volgende restrictiezinnen zijn nodig:

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Om het off-field risico voor niet-doelwit arthropoden af te dekken is de volgende zin noodzakelijk: Om niet tot de doelsoorten behorende insecten/geleedpotigen te beschermen is toepassing van dit middel uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik gemaakt wordt van een techniek uit tenminste de klasse DRT95 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of de laatste boom in de rij tot aan de perceelgrens).

Om het acute risico voor waterorganismen af te dekken is de volgende zin noodzakelijk: Om in het water levende organismen te beschermen is toepassing van dit middel in percelen die grenzen aan oppervlaktewater uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik gemaakt wordt van een techniek uit tenminste de klasse DRT99 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of de laatste boom in de rij tot aan de insteek van de sloot).

Daarnaast zijn er de volgende risico's:

Voor vogels en zoogdieren is een acuut risico niet uitgesloten – maximale normoverschrijdingsfactoren zijn 4 en 11.6, respectievelijk. Voor het lange-termijn risico voor vogels en zoogdieren geldt dat geen gegevens beschikbaar zijn om te bepalen of dit risico wel of niet acceptabel is.

Voor het chronische risico voor waterorganismen en sedimentorganismen geldt dat op basis van de

---

huidige beschikbare gegevens niet te bepalen is of het risico wel of niet acceptabel is.

Met betrekking tot het in-field risico voor niet-doelwit arthropoden is het niet duidelijk of herstel mogelijk is binnen een jaar.

Conclusie

Het College constateert dat ondanks risicoreducerende maatregelen / restrictiezinnen het risico onvoldoende gereduceerd kan worden.

3 Overwegingen

Een hernieuwde tijdelijke vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel Curatio is gewenst, omdat zonder deze vrijstelling de biologische teelt van appel en peer op geen enkele andere redelijke wijze te beschermen is tegen schurft. Hierdoor wordt de doelmatige biologische teelt van appel en peer bedreigd. Belanghebbenden spannen zich in om op korte termijn te beschikken over een regulier toegelaten gewasbeschermingsmiddel.

- Vrijstelling voor de toepassing van Curatio in de biologische teelt van appel en peer werd eerder verleend in 2017 (Staatscourant 11 juli 2017, nr. 39933);
- Een middel op basis van kalkzwavel is in 2018 vooralsnog vrijgesteld voor appel en peer in Frankrijk en België, voor appel in Slowakije en voor peer in Slovenië.

In het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risico reducerende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld.

4 Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Curatio ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft.

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt op 28 juni 2018.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten*